

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТАРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАДЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

№ 92 (1314)

Серада, 19 лістапада 1958 года

Цана 40 кап.

НЯЎХІЛЬНЫМ І ЦВЁРДЫМ ПОСТУПАМ

У росквіце ідзе наша Савецкая краіна насустрач XXI з'яўдзіцца Камуністычнай партыі. Незвычайны палітычны і працоўны ўздым пануе ў ёй. Савецкія людзі імкнучы сустрэць з'езд роднай партыі новымі поспехамі ў развіцці эканомікі і культуры. Яны падсумоўваюць здобкі стваральнай працы, выяўляюць новыя рызы і магчымасці, каб сёння зрабіць больш, чым учора, а заўтра — больш, чым сёння. Сэрца кожнага савецкага чалавека поўніцца радасцю і гордасцю за сваю краіну, за партыю, пад чым кіраўніцтвам наш народ заваяваў сусветна-гістарычную перамогу ў будаўніцтве новага свету.

Магутнай індустрыяльна-калгаснай дзяржавай з'яўляецца сёння Савецкі Саюз. У нас ёсць усебакова развітая прамысловасць, высокамеханізаваная сацыялістычная сельская гаспадарка. Наша эканоміка развіваецца такімі тэмпамі, якіх ніколі не ведала ніводная краіна. Увесь свет дзівіцца з дзякаваннем нашай навуцы і тэхніцы. З кожным годам узрастаюць грамадскае багацце і нацыянальны даход краіны, няўхільна павышаецца матэрыяльная дабрабыт і культуры ўроўне працоўных.

XXI з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза вызначыў праграму далейшага магутнага росту эканомікі і культуры краіны. У гэтых дакладах таварыша М. С. Хрушчова «Кантрольныя лічбы развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959—1965 гады» гаворыцца:

«Савецкі народ, згуртаваны вакол сваёй Камуністычнай партыі, дасягнуў такіх вышэйшых, ажыццявіў такіх грандыёзных пераўтварэнняў, якія даюць магчымасць нашай краіне ўстаць у рэды на новы вышэйшы перыяд свайго развіцця — перыяд разгорнутага будаўніцтва камуністычнага грамадства. Галоўнымі задачамі гэтага перыяду будуць задачы ўсебакова стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму, далейшага ўмацавання эканамічнай і абароннай магутнасці нашай Радзімы і адначасова ўсё больш поўнага задавальнення ўзрастаючых матэрыяльных і духоўных патрэб савецкага народа. Гэта будзе рашучы этап сапраўднага і капіталістычным светам, калі практычна павінна быць выканана гістарычная задача — дагнаць і перагнаць найбольш развітыя капіталістычныя краіны па вытворчасці прадукцыі на душу насельніцтва».

Састанова часткай гэтай праграмы камуністычнага будаўніцтва, рашучай на бліжэйшыя 15 год, з'яўляецца самігандова план, які будзе зацверджаны на XXI з'ездзе партыі.

Вось некаторыя лічбы. Валова прадукцыя прамысловасці ў 1965 годзе ў параўнанні з 1958 годам узрасце прыкладна на 80 працэнтаў. Сярэднегадавы прырост прамысловай прадукцыі ў надыдзючым сямігоддзі складе каля 135 мільярд рублёў супраць 90 мільярд рублёў за панявае сямігоддзе. Значна ўзрасце вытворчасць чорных і калеровых металаў, нафты, газу і г. д. Аб'ём выпуску хімічнай прадукцыі павялічыцца амаль у тры разы, а выпрацоўка электраэнергіі — у 2—2,2 раза. Гэта будзе рашучы этап у ажыццяўленні ланіскай ідэі аб сучаснай электрыфікацыі краіны. Прадукцыя машынабудавання павялічыцца амаль у два разы, што забяспечыць аснашчэнне прадпрыемстваў новым абсталяваннем, карэнае паліпшэнне тэхналогіі вытворчасці і, у сваю чаргу, з'явіцца рашучым фактарам росту прадукцыйнасці працы, аблегчыць умовы работы і дасць магчымасць далейшага скарачэння рабочага дня.

У небывалых маштабах разгорнецца будаўніцтва. Аб'ём дзяржаўных капітальных укладанняў узрасце за 1959—1965 гады ў 1,8 раза ў параўнанні з паняваем сямігоддем і будзе амаль роўны аб'ёму капітальных укладанняў у народную гаспадарку за ўсе гады існавання Савецкай улады.

А як моцна рушыць наперад сельская гаспадарка! Праектам кантрольных лічбаў намечанае к канцу сямігоддзя забеспечыць збор збожжа ў размеры 10—11 мільярд пушоў у год. Значна павялічыцца вытворчасць усіх іншых сельскагаспадарчых культур і прадуктаў жывёлагадоўлі. Задача заключана ў тым, гаворыцца ў тэзісах даклада таварыша М. С. Хрушчова, каб дабіцца такога росту сельскагаспадарчай вытворчасці, які дасць магчымасць задаволіць патрэбы насельніцтва ў важнейшых прадуктах харчавання, рэзка павялічыць рэсурсы сельскагаспадарчай сыравіны з тым, каб у дастатку забеспечыць насельніцтва прадуктамі харчавання ў шырокім асярэнненне, высокай якасці і задавальненні ўсё іншыя патрэбы дзяржавы ў сельскагаспадарчых прадуктах.

Высокімі тэмпамі будзе развівацца ўсе галіны народнай гаспадаркі. Па шляху далейшага магутнага ўздыму будуць ісці ўсе савецкія рэспублікі. На развіцці гаспадаркі Беларусі ў гэце сямігоддзе накіроўваецца прыкладна 32 мільярд рублёў капітальных укладанняў, што ў два і лішні разы перавысць аб'ём капітальных укладанняў за панявае сямігоддзе. У нашай рэспубліцы прадуладжаецца стварэнне нафтаперапрацоўчай і хімічнай прамысловасці, далейшае развіццё машынабудавання, лёгкай і харчовай прамысловасці, значнае ўмацаванне паліўна-энергетычнай базы. Новыя прамысловыя прадпрыемствы будуюць у заходніх абласцях, якія мелі ў мінулым нізкі ўзровень прамысловага развіцця. Валова прадукцыя прамысловасці рэспублікі павялічыцца за сямігоддзе ў 1,8 раза, выпрацоўка электраэнергіі — у 2,6 раза. У 1965 годзе ў параўнанні з 1957 годам вытворчасць ліьновалакна і бульбы ў Беларусі павялічыцца прыкладна ў 1,5 раза, цукровых буркоў — у 3,2—3,6 збожжа — у 1,7—2,2 раза, мяса і малака — у 2,1 раза.

Няўхільны і цвёрды постуі наперад — гэта закон нашай гаспадаркі.

Мы прывычаны да вялікіх тэмпаў развіцця савецкай эканомікі. Мы ведаем, якою была Беларусь да Кастрычніцкай рэвалюцыі: была яна адсталая ускарай царскай імперыі, народ яе жыў у галечы і цемры. Савецкі лад пераўтварыў Беларусь, на яе абноўленых прасторах выраслі буйныя заводы і фабрыкі, электрастанцыі, калгасы, школы, інстытуты, тэатры... Развіццё праца свабоднага чалавека прынесла яму палёныя здобкі і шчасце.

Мы помнім, якія незлічоныя страты прынесла Беларусі нямецка-фашысцкае нашасце. Скрозь былі руіны, сляды спусташэння. За неадчайна кароткі час Беларусь залячыла страшныя раны вайны. Сёння яна ў радасці і шчасці сустрэла слаўнае саракагоддзе свайёй дзяржаўнасці. Сёння Беларусь далёка славіцца сваімі аўтамабілямі і станкамі, сваімі прыгожымі гарадамі і калгасамі, сваімі працавітымі і героіскімі людзьмі і сваімі дудоўнымі песнямі...

Мы прывычаны да грандыёзных здзяйсненняў. Але перспектывы новага сямігоддовага плана здзіўляюць і нас, савецкіх людзей. Здзіўляюць і бяскоца радуюць. Во кантрольны лічбы развіцця народнай гаспадаркі краіны, разам з тым, прадуладжаюць вялікі ўздым матэрыяльнага дабрабыту і культурнага ўзроўня насельніцтва СССР, з'яўляюцца новым яркім выражэннем настольных клопатаў Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада аб дабрабыце савецкага народа. У нашай краіне ўсё робіцца для таго, каб савецкія людзі жылі лепш і лепш.

Будзе забяспечана рэзкае павелічэнне вытворчасці тавараў народнага спажывання. Нацыянальны даход узрасце ў 1965 годзе супраць 1958 года на 62—65 працэнтаў, што прывядзе да далейшага значнага павышэння народнага спажывання. Рэальныя даходы рабочых і служачых за сямігоддзе ў параўнанні з адным працоўным узрастуць у сярэднім на 40 працэнтаў, што будзе вынікам росту грашовай зароботнай платы, пенсій і дапамогі, зніжэння цэн у грамадскім харчаванні. Рэальныя даходы калгаснікаў таксама ўзрастуць за сямігоддзе не менш чым на 40 працэнтаў. Значна паскорыцца жыллёвае будаўніцтва. Будучы ажыццяўлены такія мерапрыемствы, як упарадкаванне зароботнай платы рабочых і служачых, далейшае паліпшэнне ўмоў працы, бытавога і гандлёвага абслугоўвання насельніцтва, аховы здароўя, уладжэнне пільнаега рабочага тыдня і інш.

У тэзісах даклада таварыша М. С. Хрушчова на XXI з'ездзе партыі вялікая ўвага ўдзелена пытанню камуністычнага выхавання, народнай адукацыі, развіцця навуцы і культуры. Гэта і зразумела. Бо для пераходу да камунізму неабходны не толькі магутная матэрыяльна-тэхнічная база, але і высокі ўзровень свядомасці ўсіх грамадзян сацыялістычнага грамадства. «Ажыццяўленне грандыёзнага плана камуністычнага будаўніцтва», гаворыцца ў тэзісах, — патрабуе рашучага паліпшэння ўсёй работы па выхаванню савецкіх людзей, павышэнню іх камуністычнай свядомасці і актыўнасці, фарміраванню новага чалавека ў духу калектывізму і працавітасці, усведамлення грамадскага абавязку, у духу сацыялістычнага інтэрнацыяналізма і патрыятызму, у духу захавання высокіх прынцыпаў маралі новага грамадства».

У сувязі з гэтым у кантрольных лічбах сямігоддовага плана прадуладжаецца далейшае развіццё народнай асветы, паліпшэнне і павышэнне папулярнасці спецыялістаў для народнай гаспадаркі, развіццё навуцы, кіно, друку, радыё, тэлебачання, сеткі бібліятэкаў, клубных устаноў.

Інчы больш узрастае выхавачая роля нашай літаратуры і мастацтва. У тэзісах падкрэсленае: «Савецкая літаратура і мастацтва, якія адыгрываюць важную ролю ў камуністычным будаўніцтві і выхаванні новага чалавека, у сучасных умовах павінны яшчэ больш умацаваць сваю сувязь з жыццём народа, паўней адлюстроўваць барацьбу савецкага народа за пабудову камуністычнага грамадства».

Дзеянне літаратуры, кіно і тэатра, музыкі, скульптуры і жывапісу закляваны ўзняць ідэйна-мастацкі ўзровень свайёй творчасці, быць і ў далейшым актыўнымі памочнікамі партыі і дзяржавы ў справе камуністычнага выхавання працоўных, развіцця многаацыйнальнай сацыялістычнай культуры, фарміравання высокіх эстычных густаў, прапагандзе прынцыпаў камуністычнай маралі».

Лістападаўскі Пленум ЦК КПСС адобрыў праект тэзісаў даклада таварыша М. С. Хрушчова на XXI з'ездзе КПСС «Кантрольныя лічбы развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959—1965 гады» і паставіў і правесці ў краіне шырокае пераўдэдаўскае абмеркаванне гэтых тэзісаў. Пленум таксама адобрыў праект тэзісаў ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб умацаванні сувязі школы з жыццём і аб далейшым развіцці сістэмы народнай адукацыі ў краіне». Гэтыя тэзісы таксама вынесены для ўсенароднага абмеркавання. Вырашанае важнейшыя пытанні жыцця савецкага грамадства, партыя хоча параіцца з народам, пачуць вопыт рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыі аб гэтых праблемах.

Нама сумнення, што савецкія людзі прымуць актыўны ўдзел у абмеркаванні тэзісаў даклада таварыша М. С. Хрушчова і тэзісаў ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР аб рэформе сістэмы народнай адукацыі ў краіне. Пачэсны абавязак нашых пісьменнікаў, дзеячоў мастацтва, усіх работнікаў культуры — дзейна прапагандаваць гэтыя важныя партыйныя дакументы, несці ў масы пранікнёнае слова аб нашым жыцці, аб новых задачах развіцця савецкага грамадства, які ўзяла зара партыя.

У новы этап уступае савецкая краіна. Ясныя далі камунізму адкрыты перад намі. Яны блізка, гэтыя далі, яны хваляюць і клічуць — клічуць жыць, працаваць і змагацца ў імя камунізму.

Выстаўка аб савецкім тэатры

Выстаўка «Савецкі тэатр (1917—1958 гг.)», якая размешчана ў Маскоўскім Цэнтральным тэатральным музеі, паказвае творчы шлях нашай многаацыйнальнага мастацтва.

Карціны і зьмуды, малюнк і фатаграфіі, макеты і эскізы дэкарацыі, рэжысёрскія распрацоўкі, тэатральныя афішы і праграмы знаёмяць наведвальнікаў з лепшымі операмі, балетамі, драматычнымі п'естамі, спектаклямі для дзяцей.

Багата месца на выстаўцы аделена матэрыялам пра тэатры Беларусі. У чэрвені ліпені 1930 г. у Маскве адбылася Алмпіядна тэатраў і мастацтва народаў СССР. Калектыву і-га Беларускага дзяржаўнага тэатра прыёў у сталіцу нашай Радзімы два спектаклі — «Міжбур'е» і «Гуту». Асабліва поспех меў спектакль «Гуту» ў п'естановым Я. Міроня.

Адно з добрых трагіцый — Дзяды нацыянальнага мастацтва і літаратуры ў Маскве, якія знаёмяць масквічоў і гасцей сталіцы з пастаўленымі на сцэне нацыянальных тэатраў лепшымі операмі, балетамі, драматычнымі спектаклямі. Гэтыя дзяды сведчаць аб пастаянным творчым рос-

це нашых тэатраў, аб іспытных пошуках новага.

Экспазіцыя выстаўкі знаёміць са спектаклямі Дзяржаўнага тэатра оперы і балету БССР, якія былі паказаны на сталічнай сцэне ў час першай Дзяды Беларускага мастацтва і літаратуры ў 1940 г. Гэта — опера Я. Цішкоўскага «Міхась Падгорны», балет М. Крошнера «Салавей», опера А. Багатырова «У пушчах Палесся».

У 1946 г. тэатр імя Якуба Коласа паставіў трагедыю Шэкспіра «Гамлет». Мастэрыялы выстаўкі знаёмяць з галоўнымі выканаўцамі спектакля — П. Малчанавым (Гамлет) і А. Ільінікім (Палоній).

Асобныя стэндзы выстаўкі прысвечаны лепшым п'естановкам Дзяржаўнага тэатра імя Які Купалы. На фатаграфіі — сцэна са спектакля «Літоўе жаваранкі» К. Крапівы (рэжысёр К. Санікаў, мастак І. Ушакоў і М. Влішч) і выкананні І. Ждановіч (Насця) і І. Шапілы (Мікола Верас). Далей наведвальнікі знаёмяцца з выдатнымі майстрамі Беларускага тэатральнага мастацтва Г. Глебавым, Л. Рэжыкай, П. Малчанавым.

Матэрыялы выстаўкі расказваюць аб операх С. Манюшкі «Страшны двор», па-

стаўленай Валікім тэатрам оперы і балету БССР (рэжысёр Л. Александровская, дырэктар Л. Любімаў, мастак П. Масленікаў), аб спектаклях «Паўлінка» (тэатр імя Які Купалы) і «Раскіданае гняздо» (тэатр імя Якуба Коласа).

У час другой Дзяды Беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве (1955 г.) масквічам палюбіўся высьлі спектакль «Несцерка» ў п'естановым калектыву тэатра імя Якуба Коласа. На стэндзе выстаўкі — фатаздымкі асобных сцэн з гэтага спектакля.

Шырока расказваецца на выстаўцы аб творчай працы акцёраў, рэжысёраў, тэатральных мастакоў. Спецыяльны стэнд прысвечаны творчай працы народнай артыстыцы СССР Л. Александровскай. Паказаны сцэнічныя выявы, створаныя ёй: Маргарыта («Фауст»), Кармэн з аднайменнай оперы, Ліза («Пікавая дама»), Тацына («Яўген Анегіна»), Яраслаўна («Князь Ігар»), Марыся («Міхась Падгорны»), Надзея («Кветка і часіца»).

Выстаўка дае добрае ўяўленне аб слаўным творчым шляху многаацыйнальнага савецкага тэатра.

С. ШУБ.

Аб долі шчаслівай пяе Беларусь

На здымку: «Беларускую танцавальную сюіту» выконвае калектыв Дома культуры працоўных рэзерваў (Мінск) — лаўрэат Усе-саюзнага конкурсу танцавальных калектываў.

Фота У. Крука.

Дэкада адкрыў Мінск

Хто з удзельнікаў мастацкай самадзейнасці нашай рэспублікі не марыў і ўсім сіламі не імкнуўся трапіць у Мінск на Дэкаду самадзейнага мастацтва! Аб гэтым толькі і гаварылі два апошніх месяцы ў харавых, інструментальных і танцавальных калектывах слаўнай Беларускай сталіцы, пагранічнага Бреста і на Магілёўшчыне, гэтым думкамі жылі юнакі і дзяўчаты ў аддаленых палескіх вёсках і ў краі «блакітных азёр» на Маладзечаншчыне. Разам з тым, кожны добра ведаў, што з пустымі рукамі не паедзеш у сталіцу, а трэба абавязкова падрыхтаваць такія падарункі, з якімі б не сорамна было паказацца на вочы працоўным Мінска. І таму ўся шматлікая армія самадзейных артыстаў Беларусі ўмоцненна рыхтавалася да творчага паказу. Развучыліся новыя вальсы і музычныя творы, абнаўляўся танцавальны і драматычны рэпертуар, старанна да дробязей адшумяўся і прапрацаваў кожны нумар.

І нарэшце пачалася Дэкада — святая сапраўднага росквіту нашай нацыянальнай культуры і народнага талентаў. А з тае прычыны, што па традыцыі першае слова на любым свяце заўсёды належыць гаспадару дома, дык права адкрыць Дэкаду атрымалі мінчане, якія прымаюць гасцей з усіх куткоў рэспублікі.

...Сцэна акрутовага Дома афіцэраў была яшчэ закрыта аksamітай заслонай. І перад тым, як ёй расцуніцца, на авансцену выйшаў міністр культуры БССР Г. Кісялёў, намеснік старшыні гарыканкома А. Канцава і народны артыст БССР Г. Цітовіч. Яны ад імя грамадскай сталіцы і майстэрства мастацтва віталі ўдзельнікаў Дэкады самадзейнага мастацтва ў гонар 40-годдзя Беларускай ССР.

На адкрыцці Дэкады прысутнічаюць кандыдат у члены Праўдзіума ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі тав. К. Т. Мазураў, сакратары ЦК КПБ тт. П. Я. Кісялёў і П. С. Гарбуноў, члены ЦК Кампартыі Беларусі і ўрада рэспублікі, госці з братніх саюзных рэспублік.

Завіліла медзь духавога аркестра аўтавадоўцаў і зала напоўнілася велічымі гукамі «Беларускага фестывальнага марша».

...Сцэнічны пляцоўка на нейкі момант

Ледзь толькі прагучала прыўзнятая бадэрая музыка, як на сцэне ўжо нарадзілася мелодыя ўрачыстай песні «Жыве між нас Ленін» М. Носкі. Яе пранікнёна ўдмуліла спявала харавая самадзейная калектыва Палаца культуры прафсаюзаў.

Чым далей, тым усё больш цікава раскрывалася канцэртная праграма і ўсе новыя калектывы і салісты выступалі са

Календар Дэкады

19 лістапада

У Доме афіцэраў — канцэрт мастацкай самадзейнасці Гродзеншчыны. Спектакль і паўторны канцэрт самадзейных калектываў Гомельшчыны адбудуцца ў Тэатры юнага глядача і Палацы культуры прафсаюзаў.

20 лістапада

Са справядлівым канцэртам у Доме афіцэраў выступіць мастацкая самадзейнасць Мінскай вобласці. Спектакль і паўторны канцэрт Гродзенскай вобласці адбудуцца ў Тэатры юнага глядача і ў Палацы культуры прафсаюзаў.

21 лістапада

Аматыры мастацтва Магілёўшчыны дадуць справядлівы канцэрт у Доме афіцэраў. Драматычны і оперны спектакль тэатральнага калектываў Міншчыны адбудуцца ў Тэатры юнага глядача і Палацы культуры прафсаюзаў.

22 лістапада

Канцэртам самадзейнасці Маладзечанскай вобласці заахвочанае прагляда мастацкіх дэлегацый у Доме афіцэраў. Паўторны выступленні ўдзельнікаў самадзейнасці Магілёўшчыны адбудуцца ў клубе мінскіх трактарзаводцаў і Палацы культуры прафсаюзаў, у Тэатры юнага глядача — спектакль магіляўчан.

сцэны, паказваючы сваё майстэрства, багату выдумку і індывідуальны мастацкі стыль. Што б ні слухаў з харавых і музычных нумароў, якія б тацы ні глядзю — усё было самабытнае, непаўторнае і яркае, сапраўды народнае мастацтва, далёка ад фальшу і найгрышу.

...Сцэнічны пляцоўка на нейкі момант

На здымку: выступле цымбалына-скрыпінны аркестр Віцебскага раённага Дома культуры.

Фота У. Крука.

апусцела. І раптам яна, нібы сапраўдны сад у буйным веснавым кіпенні, зноў жыла, заблішчала яркімі фарбамі кветак і маладой зеляніны. Стройныя, грацыёсныя фігуры юных выканаўцаў, апранутых у тонкія беласнежныя каштумы, плялі ў павольным кіслістым танцы. Паказвалася сцэна з балету «Карсар», стаўленая харэаграфічнай групай Палаца культуры прафсаюзаў (кіраўнік Чароховская). Заарт маладога самадзейнага калектыву да разгорнутых балетных нумароў (ім жа быў паказан «Вальс» Рэбікава) — дэстойны ўсёй падтрымкі і пахвалы. Вось на якія вышні мастацтва ўзнята наша самадзейнасць!

У творчасці мінчан нідэка ласціліся спробы папулярнага акапелінага харавых твораў, сур'ёзную аркестравую музыку, ставіць складаныя класічныя і народныя танцы. У гэтых адносінах на вечары асабліва вылучыліся самадзейныя калектывы Палаца культуры прафсаюзаў. Яны здолелі прадставіць амаль усе асноўныя жанры музычнага мастацтва, у тым ліку і сімфанічны жанр.

— Глядзіце, што вырабляюць! — чуўся шпнт захопленых глядачоў, якія ўважліва назіралі за кожным рухам спрытных тандораў Дома культуры працоўных рэзерваў. Іх «Беларуская танцавальная сюіта» паланіла ўсіх іскрайстай веселасцю і прыгажосцю малюнка; яна выканана з сапраўдным майстэрствам і тэхнічнай дасканаласцю.

Спаборніцтва паміж танцавальнымі калектывамі прарадзілі найбольш інтэнсіўна і з творчым запалам: кожнаму, нідзавою, хацелася вызначыцца нечым арыгнальным. І тут вылучыліся тандоры Дома культуры гарыканскага, якія паказалі ўсім новым па кампазіцыі і сюжэту танец «Святая вясян» (п'естановка заслужанага дзеяча мастацтва БССР К. Мулера). У гэтай народнай карціцы, прасякнутай адуваннем абуджанай прыроды, адлюстравана веснавая свежасць і вялікая пазія чалавечага жыцця.

Якім прыгажонм стаў наш любімы Мінск! Калі праходзіш па яго шырокіх вуліцах і праспектах, любючыся кварталам жылых дамоў і будынкаў, з удзячнасцю прыгадваеш нашых будаўнікоў. Гэта іх прапанія рукі ўзнілі з руін Беларускай сталіцы! І тыя ж самыя будаўнікі — муляры, трыкоўчыкі — умеюць па-сапраўднаму спяваць і танцаваць, як і з любоўю ўзводзіць сцэны і закладаць фундаменты новых дамоў. Яны спяваюць для шырокага кола глядачоў са сцяг сваіх дамоў культуры і клубоў. Вось чаму, калі аб'явілі аб выступленні народнага хору і танцавальнай групы будаўнічага трэста № 5, зала ўсклаўнулася ад апладысментаў. Самадзейнасць будаўнікоў гэты і моцная, што яна шчыльна звязана з народнай творчасцю і па рэпертуару і па манеры выканання. У адным з радкоў раптам зашпаліліся:

— Вось гэта спяваюць: з агеньчыкам, з маладым запалам!

— Відомая, як працуюць, так і спяваюць...

— Ды вы, калі ласка, цішэй, дайце ж паслухаць, — зашпалілі суседзі.

А ў гэты момант на зале пачула пудоўная мелодыя палескай песні «Ды з'яўляй дуброве». Яна брала за сэрца, абуджала ў чалавека пачуцці і думкі, каліла некуды ўдалачынь...

Адгучалі зноўкі галасы будаўнікоў. І калі зноў, ужо ў каторы раз, расцунілася заслона, вочы глядачоў разбегліся ад здзіўлення. Усё сцэну, колькі хапала на ёй месца, залюнілі 150 музыкантаў зводнага самадзейнага аркестра народных інструментаў Мінска. Гукі вясёлай народнай полкі хваляў ўварваліся ў залу.

Пасля канцэрта нам далялося пачуць такія словы:

— Ну, як спадабаўся табе сённяшні канцэрт?

— Што ж, добра. Ды трэба ж не забываць, што гэта пакуль пачатак. Бо колькі самадзейных калектываў розных гарадоў і абласцей рэспублікі яшчэ выступілі на працягу дзесяці дзён перад мінчанамі!

Г. ЗАГАРОДНІ.

Аб долі шчаслівай прые Беларуска

3-ПАД БРЭСТА, 3-ПАД ПІНСКА... Прыемная сустрэча

Крыніцы б'юя з глыбін

маць пра хараны гурток. Ды ці такі характар у дзятчынні? Два разы на тыдзень ездзіла яна ў Пінск, каб удзельнічаць у рэпетыцыях, і дадому прыходзіла вяртацца позна ўначы. У школу, дзе працуе Соф'я, яна прынесла гарачую любоў да спеваў. Прайшло тры месяцы, і ў вёсцы Крыўчыцы загучаў хор, у якім спявала звыш 50 аўчуў.

А з якім натхненнем выхавалася да Докады ансамбль цымбалістаў самі Аляксея Бянько — жыхара Івацэвіцкага раёна. З іх самых Івацэвіч, дзе пры панскай Польшчы не чуваць было не толькі песень, а нават смеху, праз мястэчка везлі ў славу Картуз-Барозу лешных сыстоў і дэрок заходняга краю... Разам з Аляксеем Бянько прыехала і яго жонка Екацярына Уладзіміраўна, дзеці — чатырнаццацігадовая Лёна, дванаццацігадовая Вера і васьмігадовая Коля. Усе яны па-майстэрску граюць на цымбалах.

Між іншым, у Докадзе прымалі ўдзел калгаснікі вёскі Вялікіх Івацэвіцкага раёна Іосіф Грацік. Яго прызвішча не значылася ў праграме канцэрта, а сам Грацік не прыехаў у Мінск. А вось маленькі Коля Бянько выступаў на цымбалах, якія былі зробленыя рукамі калгасніка Іосіфа Граціка — чалавек рулівага і здольнага, нянаімага аматара музыкі. На другіх цымбалах, якія таксама зрабіў Грацік, выступаў Лёна. І недарма гаварылі ў зале, што чароўна гучалі цымбала таму, што зробленыя яны з беларускага кілеў, які стагоддзямі ўбіраў у сабе цудоўныя мелодыі роднага краю...

Народныя мелодыі

Так без памылкі можна назваць канцэрт удзельнікаў мастацкай самадзейнасці Брэсцкіх. Амаль што ўся праграма складалася з беларускіх песень, танцаў, музыкі. Адны з іх добра вядомыя слушачам, другія выконваюцца не так уж часта. І не таму, што пра іх забыліся або мастацкія вяртанні іх невялікія. Выява ж так, што некаторыя калектывы чамусьці мала выкарыстоўваюць народныя мелодыі. Мы маем на ўвазе вядомае свята Купале. Да матываў Купала, якія раскрываюць самабытнасць беларусаў, іх народную творчасць, і звярнуцца калектывы мастацкай самадзейнасці Баранавіцкага гарадскога До-

ма культуры. Яны прывялі на Докаду пастаноўку «У Купальскую ноч» К. Пуроўскага. Работніца швейнай фабрыкі Е. Скачкова, піянерважата В. Барынава, рабочы рамонтнага завода В. Семін і шнаціца іншых удзельнікаў удала перанеслі на сцэну цудоўныя купальскія песні, карагоды, гульні...

А вось праграма харавога калектыву Пінскага гарадскога Дома культуры, якім кіруе выкладчык Адам Чопчыц. Калектыв не маленькі — 70 спявакоў. У рэпертуары — беларускія народныя жартоўныя песні «Ой, паўдзень па-над лугам», «Ды чаго ж, Ванька, журымся», «Я ў сэрду народзілася».

Выканаў хор сваю ўласную песню «Роднае Палессе». Музыку да яе напісаў А. Чопчыц, словы — малады мясцовы паэт З. Вагер. Мы не будзем разбіраць мастацкі якасці верша і музыкі. Скажам толькі, што напісаны яны з хваляваннем, з любоўю да роднага Палесся. Вось радкі песні:

Як у нас на Палессі
Шыр калгаснае нівы,
І жывецца нам прывольна,
І жывецца шчасліва,
Не было так ніколі,
Як цяпер на Палессі.
Трактары, камбайны ў полі,
Ды вясёлыя песні.
Многа летаў чакалі
Свайго шчасця лічане.
Партыя, прымі палязку
За наш лёс, узяцьяне.
Мы пшаніца багаты,
Жыта лепшае росцім.
І ў святліны нашы, хаты,
Прасім вас мы ў госці...

Не меншы поспех выпала на долю другога харавога калектыву — Брэсцкага клуба чыгуначнікаў. Ім кіруе М. Шочыц. У праграме хору: «Песня аб партыі» М. Шуміліна на словы А. Дзержынскага, беларуская народная песня «Зорка Венера», а таксама песні «Салавейка» П. Цайкоўскага, «Адкаж дэкабрыстам на пасланне А. С. Пупкіна» В. Мурадавіч на словы Алоўскага і іншыя.

Цяла сустралі прысутны хор калгасі імя Сталіна Івацэвіцкага раёна. У хоры удзельнічае 40 хлебаборцаў. Сярод іх чатыры дзяркі, пяць свінтарак, сем шафераў, звеняўля, рахункавод. Кіруе хорам даяр-

ка Антаніна Леваш. Калгасныя спявакі выканалі песню аб Нёмне (музыка і словы П. Шылоўскага), «Калгасную палку», «Выйду ў поле...». Прыпеўкі аб кукурузе выканалі званне кукурузавага калгаса імя Карла Маркса Антопальскага раёна. Званне кіруе калгасніца Марыя Калтунчык. Яна дамаглася рэкорднага ўрадка кукурузы — 1 680 цэнтнераў з кожнага гектара на плошчы ў носьм гектараў. Але М. Калтунчык і яе сяброўкі А. Сідорчык, П. Кузьміч, Н. Новік і іншыя члены звання не толькі добра працуюць, але і цудоўна спяваюць.

Заслугоўвае ўсялякага заахвочвання арганізаваны ў Брэсце сімфанічны аркестр. У праграме канцэрта гэтага калектыву «Урачыстая ўверцюра» М. Русіна, «Славянскі танец» А. Дворжака, «Незакончаны сімфонія» Ф. Шуберта.

Што дзятчынца сольных нумароў, іх было таксама няма. Добра праспявалі Марыя Жалабковіч «Песню Марфачкі» з оперы «Дзятчынцы з Палесся» Я. Шкоцкага. Студэнт І. Дрыгаўлоўскі выканаў песню «Мімікі» з оперы «Кветка шчасця» А. Туранкова і інш.

«Аб майстэрстве вярта пагаварыць...»

Такую думку выказаў удзельнік Докады — рабочы баранавіцкай швейнай фабрыкі Іван Дзямін.

— Часта бывае так, — гаворыць Дзямін, — што ўдзельнікі самадзейнасці выказваюць такую думку: «Мы не артысты... Добра будзе і так!» А на маю думку, і самадзейныя артысты павінны дамагацца майстэрства...

З Іванам Дзяміным нельга не пагадзіцца. Але яго заўвага не дзятчынца выступлення брэсцтан. Былі, безумоўна, і ў іх не зусім дараваўныя нумары, але ўвогуле складалася ўражанне, што ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці працуюць многа, сумленна, настойліва.

Возьмем хоць бы хараны калектывы Пінскага гарадскога Дома культуры. Колькі трэба было намаганняў прыкласці кіраўніку Адаму Чопчыцу, каб 70 галасоў гучалі заадзямна.

Аб узабачанні танцавальнага калектыву Баранавіцкага клуба чыгуначнікаў. Качагар паравоза Уладзімір Палека, сласар Геннадзь Чарняўскі, інжынер Людміла Якаўлева, швачка Кіра Багданова і іншыя выдатна выканалі ўкраінскі танец. Хай танцоры не зазнаюцца пасля становай ацэнкі, але танец яны выканалі выдатна.

Такую ж ацэнку можна даць салісты з Брэста Марыі Жалабковіч, ансамбл цымбалістаў самі Бянько, Брэсцкаму сімфанічнаму аркестру.

Вось чаму працяглым воплескамі доўга грывае глядзельная залу, калі апусцілася заслона ў канцы канцэрта. Гэтыя воплескі былі і ўзнагародой вялікаму самадзейнаму калектыву Брэсцкіх, і пажаданнем новых творчых поспехаў у працы.

17 лістапада свае поспехі ў мастацкай самадзейнасці дэманстравалі на Докадзе народныя таленты Віцебшчыны, а 18 лістапада — Гомельшчыны. Але размова аб іх наступленнях будзе ў наступным нумары нашай газеты.

І. КЛАЗ.

У гэтых людзей глыбокі, поўны захват вочы. Поэзік знаходзіць паэзію і радасць там, дзе мінчані прымык бачыць толькі будзённае, простае, штодзённае.

Мне даводзілася сустрэцца з невялікай групай калгаснікаў з Брэсцкіх на адной з цэнтральных вуліц нашай сталіцы. Яны аглядалі горад з цікавасцю, а захапленне і любоўю, і мне міжволі захацелася сунуць хадзі і неспадзявана выдасці сабе тым, што назіраю за імі, цікаўлюся імі.

Таму адразу ж з'явіліся запытаны, як праіць на адну з плошчаў і дзе вяртацца пачынаць, каб пачынаць найбольш прыгожае і цікавае. Паказаць у Мінску дарогу — справа лёгка, паказаць найбольш прыгожае — гэта ўжо цяжка, значыць паказаць увесь горад.

Так заваявалася наша знаёмства. Яны прыехалі на Докаду самадзейнага мастацтва.

Вёскі Гулічы і Канюхі, Зарытава і Астрайкі, Яцкаўшчына і Жарабковічы ляжалі поблізу чыгункі, але толькі пасля ўз'ядання беларускага народа ў адным сям'ю прыйшлі на гэтай дарозе ў гэтыя месціны каронныя змены, і пачало світаць над паселішчамі.

Тут было некалькі сот селянскіх хат з саланымі стрэхамі, некалькі сот селян з уласнаю зямелькаю ў даўжэзным палосках, сотні дзяцей без школы і кнігі.

Усё лепшае — у паню-асаднікаў, усё народнае — належыць іным.

І толькі заставаўся незабранымі свая мова, свая песня і моцная вера ў вызваленне.

Так было калісьці. У праграме ўрачыстага канцэрта паказу мастацкай самадзейнасці і вычытаў, што выступіць хараны калектыву калгасі імя Сталіна Івацэвіцкага раёна пад кіраўніцтвам даяркі Антаніны Івацэвіч Леваш.

Таму ўжо я не сцяпеў, каб не запытаць пра ўзнікненне гэтага калектыву, даведваюцца, што я вандрую з калгаснымі харыстамі.

Адночы ў пана-асадніка было вяселе. Пані нанаў месцічкова аркестр і захачеў паказаць свым суседзям, «цёмным хлопцам», што ёсць на свеце музыка, якая не раўня простым вясковым цымбалам і гармоніку.

Абароны паненкі і панічы гаравалі кравакяк і невялікага доміка-палачыка. А як толькі сунуліся, пан-гаспадар хачеў паказаць сабе знаёмства музыкі, загадаў іграць палезея Агінскага.

І тут месцічковы кіраўнік аркестра не вытрымаў:

— За гэтыя мізэрныя грошы ды праз гэту ўверцюру пан хоча нас зрабіць інавадамі. У мяне дыяфрагма можа лопнуць, дайце ж хоць перадаць мне крыху...

Тыя, што сталі воддаць ды цікавіліся пышным вяселем, зарагаталі, сярод іх...

быў і адзін з цыпераншніх удзельнікаў хору даяркі Леваш. Ён тады быў хлопчуком. Іншы момант знаёмства з высокім мастацтвам на красках усходніх у тыя часы цыпераншніх харыстам не памятаюць.

Было гэта ўвосьне дзевяці год назад. У калгасе імя Сталіна скончылі жыць. Жалі, вядома, не рукамі. Цяпер у калгасе было ўжо жніўня і камбайны, але па старому звычайу ў пераходныя жаны былі перакінуты пераць плачы сярты. Яны ішлі да будынка праўлення калгаса. У руках неслі вяжкі, перавязалі і вяжкі сноў, апавіты чырвонымі стужкамі і прыбраныя кветкамі.

І спявалі жанчыны цудоўную песню пра перамогу на полі.

Старшыню калгаса перавязалі жней перавязам. Давай цяпер, старшыня, выепаў!

Так пачыналіся гульні і пачар у калгасе. Быў на гэтым свеце музыказнаўца Геннадзь Івацэвіч Шчотвіч. Яго захапілі цудоўныя мелодыі народных песень, яго здзівіла багацце галасоў. У мелодыях песень ён знайшоў успаміны пра цяжкіе мінулае, пачуў голас пра светлае каланне, пра расстанне і сустрэчу. У песнях бурлілі і гнеў, і радасць, часамі бунтаў агонь, а часам чуюся гоман шырокіх палёў, зван празрыстых крынічак або адчуваўся спакой купалаўскіх ночак, сон цудоўных кветак на расістых лугах і пералесках.

Праз некаторы час Генадзь Івацэвіч сабраў моладзь і арганізаваў хор.

Не лёгкім было дзятчынца ў цыпераншніх кіраўніка хору — Антаніна Леваш. Рана памёр бацька. Маці з двухгадовай дачушкі прыбрала школу, узраўналася з невялікай гаспадаркай.

А ці ж лёгчы жылося цыпераншнім салістычковаму звеняўляю — Лізіі Навіцкай? Колькі настаў было ў іх вядомай сям'і, колькі раз сустрэчаліся з горам пад саламянай страхой сваёй цёмнай хаты.

Вось я ўжо бачу калгасных харыстаў не на мінскіх вуліцах, а на сцэне тэатра.

І спявакі свінтары. Зоя Леваш і Валя Грамак, трактарыст Уладзімір Аршка, шофер Міхась Занок, рахункавод Ніна Калада, як і ўвесь хор, спяваюць аб новым жыцці. Слухаеш іх песні і бачыш бацьчыны новыя малы, вялікія абары, стайні, свінтары... Высокі расце дзі і кветкі на ім такія ж сінія, як і вочы масовых дзятчат і хлопцаў. Буйна каласяцца жыта і пшаніца.

Мне хочацца верыць, што гэтая песня маіх новых сяброў з Брэсцкіх ніколі не спіхне, яна будзе гучаць, як спадарожнік іх жыцця.

С. ШУШКЕВІЧ.

На здымках: 1. Музычна-драматычную сцэну «У Купальскую ноч» паказаў Баранавіцкі гарадскі Дом культуры. У ролі Параскі — А. Абрамкевіч, Данілы — В. Кісялёў. 2. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці дзяркі імя Сталіна (Мінск) Т. Бабіноў і Б. Пракудзін выконваюць польскі народны танец «Мазурку».

НАВЕДВАЛЬНІКІ ГАВОРАЦЬ: — ДОБРА!

У Брэсцкім Доме народнай творчасці, у трох залах размешчана 9-я абласная мастацкая выстаўка — каля 400 работ 150 майстэраў вобласці.

Характэрная рыса выстаўкі — значны рост мастацкай культуры і майстэрства самадзейных мастакоў.

Ад нясмелых вядоў у жыццёвы і арыментальны матываў у творах прыкладнага мастацтва мастацы ўваўна перахоўваюць ад сусветных кампазіцый, якія выдаражаюць вялікія тэмы нашай сучаснасці. У першую чаргу вярта адначынь уладу творчага супрацоўніцтва маладых жывапісцаў, выхаваных студыі вышэйшага мастацтва абласнога Дома народнай творчасці — былога шафера І. Ламакіна і мастака-рэкламіста І. Селіхана (Брэст). Яны стварылі патрыстычныя палатны аб геральдычным падзвігу бацька часцей Трыцяга Беларускага фронту — камсамольца Швайдрана, які ў адным з бабў кінуўся з гранатамі пад варожы танк. У карціне па-майстэрску, з экспрэсіяй раскрываецца вобраз героя, непахісна воля савіцкага чалавек да перамогі. Яры каларыт карціны і дасканалы малюнак спрыяюць праўдзівай перадачы стану героя і абставін бою.

Шквалы кампазіцыйна і своеасабытна на тэхніцы карціны жывапісца з Івацэвіцкага раёна А. Рубановіча «Над вёсерам п'яліца» і «Сакавіцкі вечар». У іх мастаку ўдалося тонка перадаць стан прыроды і свае лірычныя перажыванні. Работы аглядаюць чыгуначныя вагоны К. Петручы адольду перадаць радасны настрой праўдзівана калгаснага лян ў карціне «Уборка ільну». Вылучаюцца сярод іншых графічных з'яўленняў таленавітага маладога мастака салдата Б. Рацінскага. «Брэсцкі порт уначы» В. Мурадоўна, серыя студыйных работ Паўлінава, Свінцхоўскага, Качаўскага, Сідорскага і інш., а таксама тонкія аквары педэдагога С. Паназава з Давыд-Гарадзіска свядчаць аб росце майстэрства народных умяляў.

Творчыя зрукі адчуваюцца ў работах здымаючага самадзейнага скульптара В. Макухі (Драгічын). Ён з год у год удакладнае сваё майстэрства ў жанры партрэта. У новых работах скульптара «Трактарыст», «Партрэт пенсіонера Магілянчыка», «Партрэт старога балшыніка» і «Партрэт У. І. Леніна» адчуваецца пунка сталага майстра. Аднак малыя частак на сам захаванне колькасцю ў школу якасці.

Тонкасцю майстэрства і мастацкага пачуцця вылучаюцца партреты К. Я. Варашы-

лава і К. Т. Мазурава, створаныя брэсцкім майстрам інкрустацыі Д. Сакажыніскім. Выключна удала афарбоўка найдрабнейшых частачак фанеры, дакладнасць малюнка і стараннасць аздаблення дапамагалі мастаку склупіць сродкамі інтэры прывільна раскрыць уласоблены ім вобразы. Д. Сакажыніскі прадэманстраваў таксама майстэрства выдатнага разбера па дрэву ў рабоце «Першы ўрок».

Заслугоўвае ўвагі работа вучня Сакажынскага — пачынаючага інкрустатара М. Агарова. Партрэт А. І. Мікіяна ён стварыў у манеры свайго настаўніка.

Самастойнасцю творчага пошуку вылучаецца майстар інкрустацыі, калгаснік Іванаўскага раёна Н. Шурдык. Выкананы ім у тэхніцы інтэры партрэт У. І. Леніна звартае на сабе ўвагу тонкасцю псіхалагічнай трактоўкі. Калі Сакажыніскі дабіваецца псіхалагічнага раскрыцця вобраза шляхам дакладнага малюнка і ўдумлівага размяшчэння святлаеняў, дык Шурдык надарвар — ікхеніца абатульці асобныя шматкі і дэталі, зводзячы ўсю каларуюю групу да трох-чатырох тонаў.

Малады майстар А. Грычын (Давыд-Гарадок) з вялікай настойлівасцю стварае цудоўныя на тэхніцы шкатулкі, інкрустацыяныя каларавыя саломкі ў беларускім стылі. Яго новая работа — тэматычная шкатулка, прысвечаная юбілейнаму дадэ, аздаблена тысячамі найдрабнейшых дэталей з парабраванай у розныя колеры саломкі, выклікае жывую цікавасць наведвальнікаў.

Новыя работы жэпануе старэйшы майстар мастацкай разбы па дрэву, заслужаны дэяц мастацтва БССР К. Казеўка. У яго кампазіцыйны «Добун», «Трубач І-й Кошчын», «На баяны заданні» працяглыму даміну экспрэсія пададзены коны. Казеўка добра вядуць анатомію і пластыку каля. Гэта дапамагла яму ў раскрыцці мастацкай задумкі.

У ківаках на задуме работ — «Даваяваліся» і «Апошні дзень. Матвеев Кузьміна» — мастак адчувае сабе ўжо не так упэўнена. Казеўку вярта звярнуць больш увагі на раскрыцці вобраза чалавек, які несе ідэю твора.

На выстаўцы прадстаўлены новыя віды мастацкай апрацоўкі дрэва: плаская разбы (шкатулка і рамка), прадстаўленыя калгаснікам са Столінскага раёна, і серыя работ вышэйшага па дрэву бугалтара з Брэста С. Старожанкі.

У новым жанры выступіў артыст Брэсцкага абласнога тэатра Ю. Уласаў. Яго пей-

зажы-апікацыі з рознакаляровых кавалачкаў матэрыі карыстаюцца поспехам у гледачоў, таксама як і невялікія пейзажы Маслак.

Але калі разьба, лепка, інкрустацыя і выпальванне прыцягваюць больш увагі мужчын — наведвальніку выстаўкі, дык жанчын інтрынава вабяць залы, дзе экспануюцца цудоўныя ўзоры вышыўкі, аздаблення і ткацтва. І трэба прызнаць, што ў гэтых жанрах у нашых знаменітых майстэраў вялікі прагрэс.

Перш за ўсё гэта дзятчынцы вышыўкі. На мінусных выстаўках пераважалі кветкі, арнаментальныя і сюжэтныя матывы, паабудзены нацыянальнай каларыты і далёкі ад нашай сучаснасці, часта пераняваліся старалямпаченкі матывы. Цяпер яны амаль зніклі. Іх наступова выдзяляюць па-мастэрску паўнаценны і дробны накіраваныя работы, якія адлюстроўваюць самабытна нацыянальныя рысы нашай народнай творчасці. У мастацкую практыку майстэраў трывала ўваходзіць беларускі арнамент і сюжэтныя кампазіцыі на тэмы сучаснасці.

Вядучыя майстры ўжо зразумелі, што імганаць сродкамі вышыўкі стаявожы жывілі — значны займацца фальсіфікацыі мастацтва. Вышыўка, ткацтва і іншыя віды дэкаратыва-прыкладнага мастацтва маюць свае задачы, і вырашаць іх трэба ўласнымі гэтым жанрам сродкамі вышэйшымі.

Імяна з гэтых прынцыповых пазіцый падыйшлі да сваіх работ брэсцкія майстры вышыўкі А. Каспарова, К. Тартычанка, А. Мельнічук і З. Шкулова, якія, абіраючыся на творчую дапамогу спецыялістаў абласнога Дома народнай творчасці, стварылі глыбока ідэяльны і яркі ўзоры народнага дэкаратыва-прыкладнага мастацтва.

«Наша будучыня — камунізм!» — так называецца дыван, вышыты глядзю медработнікам А. Каспаровай. На чырвоным сукне — вышыты белым і чорным шобкам партрэт У. І. Леніна.

Тонкі майстар мастацкай вышыўкі глядзю хатня гаспадыня К. Тартычанка парадвала глядзю новай работай «У. І. Ленін на трыбуне». Стылізаваны над вышыўку партрэт вялікага трыбуна на фоне маскоўскага Крамы і блакітнага неба акіямавыя беларускі арнаментам і вырашаны ў раласнай мажорнай гаме.

Наведвальнікі выстаўкі падоўгу спыніюцца ля дывана «У. І. Ленін на адпачынку», створанага маладой вышываль-

шчыцай А. Мельнічук. Многа і ўпарта даваецца ёй прапрацаваць над сваёй першай тэматычнай работай.

Настомнымі пошукамі адзначаецца творчы шлях яшчэ аднаго майстра вышыўкі — З. Шкуловай (Брэст). Улюбленая ў тэхніку вышыўкі швом «рышале», яна з заздросным малым запалам стварае цудоўныя парцеры, абрусі, пакрывалы, дэкоркі і нават тэматычныя рана, вышытыя не рукамі, а звычайнай швейнай машынай. Цудоўныя па высакорнасці тонаў і прыгожасці малюнка, яе ажурныя парцеры з алейнымі прыцягваюць агульную ўвагу. Аднак З. Шкулова не задавальняецца стварэннем чыста бытавых рэчаў. Яна ўпарта дабіваецца вырашання тэматычных задач сродкамі машынай вышыўкі. І вярта адзначаць, што яе пошукі паспяхоўна — работы «Брэсцкая красавіца» і «40 год БССР» звяртаюць на сабе ўвагу арыгнальнымі вырашэннем тэм.

Майстар І. Чайка, якая вяртозна валодае тэхнікай машынай вышыўкі, не ставіць перад сабой ніякіх сюжэтна-тэматычных задач. Яна працуе выключна ў галіне бытавых вышывак, прызначаных для ўпрыгожвання інт'ер'ера і жаночага касцюма.

Упершыню на абласной выстаўцы выступілаў баранавіцкі майстры. Звяртаючы на сабе ўвагу пейзажы Н. Раманова, вышытыя глядзю. Шкада толькі, што яны не маюць мяккага арнаментальнага аймавання. Гэта надавала б ім выглад дыванчыкаў або пана. Прыкметны таксама вялікі, прыгожы на расфарбоўцы дыван баранавіцкай майстрыхі Г. Гура. Але, ізноўтакі, даводзіцца пажадаваць, што ў гэтай вялікай рабоце з даволі прыкметнымі слядамі эклектызму, не старыстана багатая беларуская арнаментыка.

З вялікай любоўю працуюць калгасныя ткачыхы над стварэннем традыцыйных шакрывал. Узоры такіх работ на выстаўцы лашчыць вока яркай, сакавітай расфарбоўкай, цікавай арнаментальнай пабудовай і закончанасцю кампазіцыі.

Шматлікія наведвальнікі юбілейнай выстаўкі высока адзначаюць выдатна творчы народнага мастацтва, якія робяць наша жніцце больш радасным, малюнічым і паўнаценным.

Аркадзь СУРСКІ, кансультант Брэсцкага Дома народнай творчасці.

ГАВОРАЦЬ УДЗЕЛЬНІКІ Наша творчая справаздача

Міхась СОЛАПАВА — кіраўнік Брэсцкага сімфанічнага аркестра

ленне на Докадзе, да якога мы рыхтаваліся з вялікім удзімам, — творчая справаздача перад сталічным гледачом.

Наш калектыв створаны ў 1955 годзе. Спачатку

гэта быў маленькі аркестр, арганізаваны выкладчыкамі і студэнтамі музычнага вучылішча. Цяпер у складзе яго 45 удзельнікаў. Гэта выкладчыкі і студэнты музычнай школы і музычнага вучылішча, аматары музыкі, сярод якіх дырэктар вачэр

